Programma 6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Deelprogramma 6.1 Werk, bijstand en participatie

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	610.5/ 610.3/ 610.4/ 611.6/ 611.8/ 612.4/ 614.5/ 623.4		

6 1 1 De gemeenten die deelnemen aan de ISD Noordoost hebben afspraken gemaakt over de rijksbijdragen voor het verstrekken van uitkeringen en de eventuele tekorten op de rijksbijdragen. De belangsrijkste afspraken, vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling zijn:
a. gemeenten dragen het volledige rijksbudget over aan de ISD
b. binnen het samenwerkingsverband worden tekorten gedekt uit de reserve I-deel
c. als de reserve I-deel bij de ISD is uitgeput worden de tekorten verdeeld over de gemeenten in verhouding van de rijksbijdragen die zij hebben ingebracht.
In 2011 heeft Appingedam naar verwachting een tekort van € 222.000 op het I-deel. Door de hiervoor geschetste verdeling van de tekorten draagt Appingedam in 2011 naar verwachting € 77.100 bij in het totale tekort op het I-deel van de ISD. De budgetten 2011 worden vastgesteld naar het aantal uitkeringsgerechtigden in 2009. Naar verwachting zijn de tekorten incidenteel van aard. Het tekort wordt daarom in 2011 gedekt door verlaging het flexibel budget I. (Zie ook 9.3.9)

6 1 2 Het Rijk is voornemens de inkomensnorm voor minimabeleid te stellen op maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Dat zou betekenen dat de huidige norm van 120% verlaagd moet worden naar 110%. Dit zal waarschijnlijk gepaard gaan met een uitname uit het gemeente fonds zodat er per saldo geen al te grote invloed is op het begrotingssaldo. Omdat het kabinetsvoornemen nog niet is omgezet in regelgeving worden nog geen mutaties geraamd.

6 1 3 Er wordt een participatiebudget van het Rijk ontvangen voor reïntegratie (voorheen WWB-werkdeel), inbugering en volwasseneneducatie. De rijksbijdrage moet worden gedeclareerd. Overschotten mogen tot maximaal 25% worden "gespaard" voor besteding in een volgend jaar. Op het participatiebudget wordt bezuinigd. In 2010 was het participatiebudget € 1.761.400. Voor 2011 is € 1.643.200 begroot. De kortingen leiden tot minder uitgaven en hebben daarom per saldo geen invloed op het begrotingsresultaat van de gemeente.

Deelprogramma 6.2 Maatschappelijke begeleiding

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	620.1/ 620.2/ 620.4		

6 2 1 De incidentele stimulering van mantelzorg en vrijwilligerswerk uit extra rijksmiddelen gedurende de jaren 2008 tot en met 2010 kan in 2011 structureel worden voortgezet. In totaal wordt € 19.015 verdeeld over Stichting Noaberschap (€ 6.675) en SWD (€ 12.350). De kosten worden gedekt uit de gelden die via het gemeentefonds worden ontvangen voor compensatie van de AWBZ-pakketmaatregel.

Deelprogramma 6.1 Werk, bijstand en participatie

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
6	1	0	Bestaand beleid/ productramingen	11.916	13.101	12.114	12.114	12.114	12.114
6	1	1	Tekort op rijksbudget WWB I-deel				-77	-77	-77
6	1	2	Gemeentelijk minimabeleid				0	0	0
6	1	3	Participatiebudget				0	0	0
			Totaal	11.916	13.101	12.114	12.037	12.037	12.037

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	10.120	11.074	9.983	9.983	9.983	9.983
Totaal	10.120	11.074	9.983	9.983	9.983	9.983
Saldo	1.795	2.028	2.132	2.055	2.055	2.055

Deelprogramma 6.2 Maatschappelijke begeleiding

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
6	2	0	Bestaand beleid/ productramingen	246	247	262	262	262	262
6	2	1	Stimulering mantelzorg				0	0	0
			Totaal	246	247	262	262	262	262

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Saldo	246	247	262	262	262	262

Deelprogramma 6.3 Zorg voor nieuwkomers en oudkomers

Portefeuillehouder :	H.K. Pot	Afdeling:	Publiekszaken
Productramingen:	621.2/ 621.5/ 621.8		

6 3 0 Dit deelprogramma wordt nog benut voor oude inburgeringsregelingen die in 2011 en 2012 worden afgerekend over de jaren vanaf 2008.
Met ingang van 2010 valt inburgering onder het participatiebudget.
Het participatiebudget behoort bij deelprogramma 6.1.

Deelprogramma 6.4 Huishoudelijke verzorging

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Publiekszaken
Productramingen:	622.4		

6 4 0 De compensatie in het gemeentefonds voor WMO huishoudelijke verzorging etc. is in 2011 nog voldoende om de kosten te dekken. De stelposten voor compensatie van kortingen op AWBZ-regelingen zullen in 2011 en volgende jaren kostendekkend worden ingevuld.

6 4 1 Eens in de 3 jaren zal er een klanttevredenheidsonderzoek worden gehouden op het gebied van de WMO. De kosten hiervan bedragen € 3.000. Het volgende onderzoek vindt plaats in 2012.

Deelprogramma 6.5 Sociaal cultureel werk

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	630.3/ 630.6		

Op dit deelprogramma worden geen mutaties in de financiële begroting geraamd.

Deelprogramma 6.3 Zorg voor nieuwkomers en oudkomers

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
6	3	0	Bestaand beleid/ productramingen	188	161	22	22	22	22
			Totaal	188	161	22	22	22	22

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	60	59	0	0	0	0
Totaal	60	59	0	0	0	0
Saldo	129	102	22	22	22	22

Deelprogramma 6.4 Huishoudelijke verzorging

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
6	4	0	Bestaand beleid/ productramingen	1.746	1.912	1.757	1.757	1.757	1.757
6	4	1	Klanttevredenheidsonderzoek WMO				3	0	0
			Totaal	1.746	1.912	1.757	1.760	1.757	1.757

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	125	150	150	150	150	150
Totaal	125	150	150	150	150	150
Saldo	1.621	1.762	1.607	1.610	1.607	1.607

Deelprogramma 6.5 Sociaal cultureel werk

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
6	5	0	Bestaand beleid/ productramingen	394	423	394	394	394	394
			Totaal	394	423	394	394	394	394

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Saldo	394	423	394	394	394	394

Deelprogramma 6.6 Kinderdagopvang

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Beleid en realisatie
Productramingen:	650.3/ 650.6		

6 6 0 In 2010 is de wet Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) in werking getreden. Om een kwaliteitsimpuls (opleidingsniveau leidsters, signaleren taalachterstanden) te kunnen geven wordt een integratieuitkering uit het gemeentefonds ontvangen van € 21.508. Deze uitkering kan nog wijzigen als dit wordt ingebouwd in de algemene uitkering. De rijksbijdrage wordt geheel ingezet voor het doel waarvoor hij is verstrekt. Eventuele aanpassingen van de rijksbijdrage zullen worden doorvertaald naar de peuterspeelzalen en kindercentra. Er worden daarom geen financiële mutaties in de meerjarenbegroting opgenomen.

6 6 2 In de algemene uitkering uit het gemeentefonds is een budget van circa € 47.500 begrepen voor kinderopvang van doelgroepen. De regeling wordt uitgevoerd door de ISD Noordoost. Omdat het budget beperkt wordt gebruikt is € 40.000 ingezet voor verbetering van het minimabeleid. Als de kinderopvang van doelgroepen anders wordt gefinancierd moet voor dekking van het minimabeleid tot een bedrag van € 40.000 een alternatief worden gevonden.

Deelprogramma 6.7 Voorzieningen gehandicapten

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	652.4		

Op dit deelprogramma worden geen mutaties in de financiële begroting geraamd.

Deelprogramma 6.6 Kinderdagopvang

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
6	6	0	Bestaand beleid/ productramingen	206	195	224	224	224	224
6	6	1	Vrijvallende kapitaallasten peutersp.zaal				0	-1	-1
6	6	2	Kinderopvang doelgroepen				0	0	0
			Totaal	206	195	224	224	223	223

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	27	41	32	32	32	32
Totaal	27	41	32	32	32	32
Saldo	179	154	192	192	191	191

Deelprogramma 6.7 Voorzieningen gehandicapten

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
6	7	0	Bestaand beleid/ productramingen	851	887	922	922	922	922
			Totaal	851	887	922	922	922	922

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	18	1	5	5	5	5
Totaal	18	1	5	5	5	5
Saldo	833	886	917	917	917	917

Bedragen * € 1.000,-

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal lasten programma 6	15.547	16.927	15.694	15.620	15.616	15.616
	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal baten programma 6	10.349	11.325	10.170	10.170	10.170	10.170
Saldo programma 6	5.198	5.602	5.524	5.450	5.446	5.446

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Deelprogramma 7.1 Volksgezondheid

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	714.5		

7 1 0 Het Kabinet is voornemens de Jeugdzorg of delen daarvan over te hevelen naar de gemeenten. Over de financiële consequenties is momenteel nog niets bekend. Voorlopig wordt als beleids-uitgangspunt aangenomen dat de kosten in evenwicht moeten zijn met de overgehevelde budgetten.

Deelprogramma 7.2 Afvalstoffenverwijdering

Portefeuillehouder :	A. Usmany- Dallinga	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	721.3/ 721.6		

7 2 0 Kostenmutaties komen tot uitdrukking in het tarief afvalstoffenheffing.
Er worden op dit moment geen significante kostenontwikkelingen voorzien.

7 2 1 Het beleid is er op gericht bovengrondse afvalcocons te vervangen door ondergrondse containers. Het straatbeeld verfraait en ervaren wordt dat er veel minder afval wordt gedumpt.
Bij nieuwe hoogbouwwoningen worden de kosten gedeeld met de projectontwikkelaar en kan het gemeentelijke deel worden gedekt uit de post vervanging containers. In alle overige gevallen komen de kosten geheel voor rekening van de gemeente. In 2011 worden de vijf cocons in de Pieter Bieremastraat vervangen door drie ondergrondse containers. Verder worden de twee cocons in de Molenstraat vervangen door één ondergrondse container. Per container zijn de kosten € 8.000. In 2011 wordt € 32.000 geïnvesteerd en in 10 jaar afgeschreven. De kapitaal-last van € 4.800 kan in 2012 worden gedekt uit vrijvallende kapitaallasten. Voor de volgende jaren wordt plaatsing van drie ondergrondse containers voor € 24.000 voorzien.

7 2 2 In 2011 worden de tarieven met € 22 per aansluiting gematigd. Dit kan door ongeveer 1/3 deel van de reserve tariefegalisatie afvalstoffenheffing (€ 119.350) aan te wenden. Wanneer er geen tegenvallers optreden in 2010 en volgende jaren kan dit beleid worden voortgezet. De tariefegalisatie bouwt af van € 119.350 in 2011 tot € 26.000 in 2014. Het tarief zal daardoor naar huidig inzicht in 2014 ongeveer € 17 hoger zijn dan in 2011. Zie ook deelprogramma 9.7.9 voor de beschikking over de reserve tariefegalisatie.

Deelprogramma 7.1 Volksgezondheid

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
7	1	0	Bestaand beleid/ productramingen	437	503	527	527	527	527
			Totaal	437	503	527	527	527	527

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	194	212	237	237	237	237
Totaal	194	212	237	237	237	237
Saldo	244	291	291	291	291	291

Deelprogramma 7.2 Afvalstoffenverwijdering

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
7	2	0	Bestaand beleid/ productramingen	1.328	1.313	1.302	1.302	1.302	1.302
7	2	1	Vrijvallende kapitaallasten				-9	-9	-10
7	2	1	Vervanging cocons door ondergrondse afvalcontainers				5	8	12
			Totaal	1.328	1.313	1.302	1.298	1.301	1.304

				Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Baten						
			Bestaand beleid/ productramingen	1.532	1.522	1.463	1.463	1.463	1.463
7	2	2	Afbouw tariefmatiging afvalstoffenheffing				56	79	95
7	2	2	Tarieven afvalstoffenheffing, overige mutaties				-4	-1	2
			Totaal	1.532	1.522	1.463	1.515	1.541	1.559
			Saldo	-204	-209	-161	-217	-240	-256

Deelprogramma 7.3 Riolering

Portefeuillehouder :	A. Usmany- Dallinga	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	722.3/ 722.6		

7 3 2 **Verschoven projecten waarvoor krediet is verleend:**

7 3 3 **Adamistraat**

In tegenstelling tot eerdere verwachtingen worden de woningen in de Adamistraat niet gerenoveerd maar gesloopt. De sloop is aangezegd voor 2011. Voor 2011/2012 staat herbouw gepland. Reonconstructie van de straat, inclusief rioolvervanging en aanleg regenwaterriool staat gepland voor 2013. De totale kosten bedragen € 178.000, waarvan € 71.200 voor de riolering. Bij afschrijving in 25 jaren bedragen de kapitaallasten in 2014 € 6.408.

7 3 4 **Farmsumerweg (Scharreweersterweg- Oosterdraaibrug)**

Van de belangrijkste traverse Woldweg/Farmsumerweg/ Jan Bronsweg zijn enkele gedeelten nog niet gereconstrueerd (zie ook 3.1.4). Voor het wegvak Scharreweersterweg-Oosterdraaibrug worden de totale kosten geraamd op € 650.000 exclusief BTW. Hiervan komt € 250.000 exclusief BTW ten laste van rioleringen. Bij een afschrijving in 25 jaren bedraagt de jaarlijkse kapitaallast € 22.500. Dit project staat gepland voor 2011.

7 3 5 **Herstructurering**

De investeringen in herstructureringsgebieden en centrumvernieuwing bestaan voor een deel uit investeringswerken. In Opwierde wordt voor de komende jaren gerekend met rioolaanleg in de volgende gebieden:

* 2012; Burgemeester Klauckelaan (15) (€ 353.600)
* 2012; Fokko Ukenalaan (€ 300.000)

De rioleringswerken worden als gebruikelijk in 25 jaar afgeschreven.

7 3 6 **Koningstraat**

Herinrichting van de straat is voor 2011 gepland. De kwaliteit van de riolering moet nog worden onderzocht. Voorlopig wordt hiervoor nog geen investering geraamd.

7 3 7 **Tariefmatiging rioolrecht**

In 2011 worden de tarieven met € 37 per aansluiting gematigd. Dit kan door een deel van de reserve tariefegalisatie rioolrecht (€ 210.900) aan te wenden.
Beleid is telkens 1/3 deel van de reserve tariefegalisatie aan te wenden voor tariefmatiging (dakpansysteem). Hierdoor bouwt de tariefmatiging geleidelijk af. De beschikking over de reserve tariefegalisatie wordt geraamd op:

2011	210.900
2012	149.000
2013	99.400
2013	66.200

Rekening houdend met de overige kostenmutaties worden de tarieven voor het rioolrecht (exclusief bezuiniging 2011) de komende jaren geraamd op:

2011	€	178
2012	€	190
2013	€	219
2014	€	251

Zie ook deelprogramma 9.7.10 voor de beschikking over de reserve tariefegalisatie.

Deelprogramma 7.3 Riolering

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
7	3	0	Bestaand beleid/ productramingen	1.052	980	968	968	968	968
7	3	1	Vrijval kapitaallasten rioleringen				-15	-30	-45
7	3	2	Verschoven projecten						
7	3	3	Adamistraat						6
7	3	4	Farmsumerweg (Schoolstr.-Scharr.weg)				23	22	22
7	3	5	Projecten herstructurering uitvoering 2011						
7	3	5	Projecten herstructurering uitvoering 2012					59	58
7	3	5	Projecten herstructurering uitvoering 2013						
7	3	6	Koningstraat					0	0
			Totaal	1.052	980	968	976	1.019	1.009

			Baten	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Bestaand beleid/ productramingen	946	1.032	991	991	991	991
7	3	7	Tarieven rioolrecht; mutatie tariefmatiging				62	112	145
7	3	7	Tarieven rioolrecht; overige mutaties				8	51	41
			Totaal	946	1.032	991	1.061	1.154	1.177
			Saldo	106	-53	-23	-85	-135	-168

Deelprogramma 7.4 Milieubeheer

Portefeuillehouder :	A. Usmany- Dallinga	Afdeling:	Publiekszaken
Productramingen:	723.2/ 723.5/ 723.7		

7 4 0 De kosten van VTH/DEAL zijn nog niet in de begroting 2011 verwerkt. Dit zal in de loop van 2011, wanneer de gemeenschappelijke regeling in werking is getreden en er een begroting van VTH is, bij begrotingswijziging worden geregeld.

7 4 1 Voor stimulering van lokale klimaatinitiatieven is een rijksbijdrage van € 40.000 toegezegd. Via een decentralisatieuitkering van het Gemeentefonds wordt in 2009 € 16.800; in 2010 € 14.800 en in 2011 nog € 8.400 ontvangen. De raming van de uitgaven is gelijk aan de baten van de rijks-bijdragen. (Zie 9.2.15 voor de baten uit het gemeentefonds)

7 4 2 Voor bodemsanering van de voormalige Wasserij aan de Solwerderstraat wordt in 2011 en 2012 € 6.000 geraamd. Voor de jaren 2013 en 2014 daalt dit naar € 3.500 per jaar. De kosten worden gedekt uit het gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds. Na 2014 is dit onderdeel van het gemeente-lijk stadsvernieuwingsfonds uitgeput. (Zie ook 9.7.21)

Deelprogramma 7.5 Lijkbezorging

Portefeuillehouder :	A. Usmany- Dallinga	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	724.2/ 724.5/ 724.7		

7 5 2 De begraafplaats Stilleweer heeft een capaciteit van 900 graven, voldoende voor circa 15 jaar. Er was op de begraafplaats nog ruimte voor ca 300 extra graven, maar dit gedeelte is ingericht als islamitische begraafplaats en voor kinder- en urnengraven. Er is nog ruimte tot circa 2012-2013, de begraafplaats is dan waarschijnlijk vol. Volgens ontwerp zou de begraafplaats worden uitgebreid richting manege. Op deze uitbreidingslocatie is het Crematorium gebouwd. De tweede uitbreiding zou plaatsvinden richting groenplan Opwierde. Beide locaties zouden een capaciteit van 900 graven krijgen. Omdat de eerste uitbreiding is komen te vervallen, is het gewenst om de uitbreidingsmogelijkheden richting het groenplan te vergroten tot 1.800 graven. In het nieuwe bestemmingsplan word hiermee rekening gehouden. De voorbereidingskosten (opstellen ontwerp, maken bestek e.d.) voor het uitbreiden van de begraafplaats worden geraamd op € 38.000. Om de uitbreiding op tijd te realiseren moet de voorbereiding uiterlijk worden opgestart in 2010/2011. De aanleg moet starten in 2012. De aanlegkosten gebaseerd op aanleg van een grote uitbreiding, met capaciteit voor 1.800 graven (capaciteit voor 30 jaar) wordt geraamd op € 1.400.000.
Gezien het te investeren bedrag is er voor gekozen om deze tweede terp gefaseerd aan te leggen. Er wordt vooralsnog vanuit gegaan dat er met een investering van € 700.000 voldoende capaciteit is voor de komende 15 jaren. In 2011 komt hier meer duidelijkheid over nadat de voorbereiding is afgerond.
Het voorbereidingskrediet van € 38.000 zal in 15 jaar annuitair worden afgeschreven.
De kapitaallast bedraagt met ingang van 2012 € 3.660.
Bij een investering van € 700.000 die annuitair in 15 jaar wordt afgeschreven, bedraagt de eerste kapitaallast in 2013 € 67.500.

Deelprogramma 7.4 Milieubeheer

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
7	4	0	Bestaand beleid/ productramingen	267	286	284	284	284	284
7	4	1	Stimulering lokale klimaatinitiatieven (SLOK)				-8	-8	-8
7	4	2	Bodemsanering v.m. wasserij Solwerderstraat					-3	-3
			Totaal	267	286	284	276	273	273

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Saldo	267	286	284	276	273	273

Deelprogramma 7.5 Lijkbezorging

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
7	5	0	Bestaand beleid/ productramingen	226	239	238	238	238	238
7	5	1	Vrijval kapitaallasten Stilleweer				-4	-4	-4
7	5	2	Voorbereidingskosten Stilleweer				4	4	4
7	5	2	Aanleg tweede terp Stilleweer					68	68
			Totaal	226	239	238	237	305	305

			Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
		Baten						
		Bestaand beleid/ productramingen	62	63	71	71	71	71
7	5	3 Verhoging begrafenisrechten				5	10	15
		Totaal	62	63	71	76	81	86
		Saldo	163	176	166	161	223	218

7 5 3 Het aantal begrafenissen op Rusthof neemt af en op Stilleweer neemt het aantal begrafenissen toe. Verwacht wordt dat dit vrijwel budgettair neutraal zal verlopen. Er wordt naar gestreefd de tarieven meer kostendekkend te maken met de volgende uitgangspunten:

a. De kapitaallasten van nieuwe investeringen moeten gedekt worden door grafrechten en eventueel rechten van urgengraven.
b. De directe kosten van begraven van lijken en urnen worden gedekt door begrafenisrechten.
c, De kosten van onderhoud van de begraafplaatsen (groen en wegen en paden) worden, gelet op het openbare karakter, gedekt uit de algemene middelen.

Kosten- en batenoverzicht 2011:

De kosten van 60 begrafenissen	46.200
Kapitaallasten Rusthof en Stilleweer	9.000
Totaal kosten 2011	55.200
Begrafenisrechten Rusthof en Stilleweer	68.700
Overschot	13.500

Gelet de toekomstige noodzakelijke investering in de uitbreiding van Stilleweer wordt voorgesteld het bestaande beleid van extra verhogingen met € 5.000 per jaar voort te zetten.

Bedragen * € 1.000,-

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal lasten programma 7	3.310	3.321	3.319	3.314	3.425	3.418
	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal baten programma 7	2.734	2.830	2.762	2.889	3.013	3.059
Saldo programma 7	576	492	557	425	412	358

Programma 8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Deelprogramma 8.1 Ruimtelijke ordening

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	810.5		

8 1 1 Bij raadsbesluit van 16 september 2004, nummer 9, is besloten de meerkosten boven de structurele last van herziening van bestemmingsplannen te dekken uit de algemene reserve. In 2010 is € 75.000 geraamd voor aanpassen van de bestemmingsplannen na inspraak. Deze € 75.000 zal uit de algemene reserve worden gedekt.
Voor 2011 wordt € 17.538 geraamd voor aanpassen van bestemmingsplannen na inspraak. Deze € 17.538 zal uit de algemene reserve worden gedekt.
In 2012 en volgende jaren kan naar verwachting worden volstaan met jaarlijks € 30.000 voor het bijhouden en actualiseren van de gedigitaliseerde bestemmingsplannen.
Zie voor beschikking over de reserve programma 9.7.7.

8 1 2 Bij raadsbesluit van 17 september 2009, nummer 8, is het Ontwikkelingsperspectief 2030 vastgesteld. Dit wordt als basis gebruikt voor een doorvertaling naar een structuurvisie conform de Wet Ruimtelijke Ordening. Voor de verdere uitwerking van het ontwikkelingsperspectief in andere documenten zijn geen nog geen middelen in de (meerjaren)begroting geraamd. In de loop van het jaar zullen wij de raad voorstellen doen de benodigde visies, plannen en onderzoeken op te stellen en de benodigde kredieten beschikbaar te stellen. Voor de eenmalige dekking van deze kredieten zal een beroep worden gedaan op het flexibel budget en de (algemene)reserves. Het woon- en leefbaarheidsplan dat in 2010 en 2011 wordt opgesteld, kan worden gedekt uit de raming voor onderhoud van bestemmingsplannen.
Het ontwikkelingspespectief 2030 vormde ook de basis voor de uitwerking van het projectenboek. Voor een groot deel van de projectenlijst uit het projectenboek zijn op diverse plaatsen middelen in de (meerjaren)begroting opgenomen.
Voor de centrumontwikkeling is een fonds gevormd van € 1.000.000. Verder is onder programma 3.1. in totaal € 100.000 extra opgenomen voor citymanagement en infrastructuur.
De financiële positie van onze gemeente is niet zodanig dat er op korte termijn grote bedragen kunnen worden vrijgemaakt. Creatief en inventief financieren, met inzet van externe middelen zoals subsidies en bijdragen, is noodzakelijk.

Deelprogramma 8.2 Volkshuisvesting

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	820.2/ 820.4/ 820.6		

8 2 1 In het projectenboek is bijdrage van € 125.000 opgenomen voor de ontwikkelingeen van woonserviceprojecten. Deze bijdrage kan incidenteel worden gedekt uit nog niet bestemde gelden van de stelposten ISV I en ISV II. Zo nodig zal een raadsvoorstel worden gedaan of via de beleidsrapportages de budgetaire overheveling van krediet worden voorgesteld.

Deelprogramma 8.1 Ruimtelijke ordening

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
8	1	0	Bestaand beleid/ productramingen	307	308	265	265	265	265
8	1	1	Herziening bestemmingsplannen				-18	-18	-18
8	1	2	Vervolg Ontwikkelingsperspectief 2030						0
			Totaal	307	308	265	247	247	247

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Saldo	307	308	265	247	247	247

Deelprogramma 8.2 Volkshuisvesting

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
8	2	0	Bestaand beleid/ productramingen	44	38	68	68	68	68
8	2	1	Woonserviceprojecten				0	0	0
			Totaal	44	38	68	68	68	68

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	4	0	0	0	0	0
Totaal	4	0	0	0	0	0
Saldo	40	38	68	68	68	68

Deelprogramma 8.3 Stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	821.5		

8 3 1 Aan middelen voor eerste fase stedelijke vernieuwing is structureel € 211.000 beschikbaar. Werkelijke uitgaven voor stadsvernieuwingsactiviteiten worden verantwoord op het product waartoe zij behoren, zoals restauratie monumenten, volkshuisvesting, reconstructie van wegen en riolen, verplaatsing milieuhindererlijke bedrijven, enz.
De kapitaallasten van deze investeringen worden in mindering gebracht op het beschikbare bedrag van € 211.000. Voorzover het beschikbare bedrag niet nodig is voor dekking van structurele uitgaven wordt het incidenteel aangewend voor planvoorbereiding, proces-begeleiding, informatiecentrum, sociale en maatschappelijke begeleiding van bewoners, etc..
Resterende gelden worden toegevoegd aan het Gemeentelijk Stadsvernieuwingsfonds bij de resultaatbestemming van het rekeningssaldo.
Voor de herstructurering Opwierde is kostenplaats 5760 ingesteld. Vanuit deze kostenplaats worden de lasten en baten toegerekend aan de producten. Voor aanleg en reconstructie van wegen is dit product 6.210.0 (deelprogramma 2.1). De kosten van riolen worden geactiveerd en worden rechtstreeks op de investeringsproducten verantwoord. De meer algemene kosten van herstructurering zoals planvoorbereiding en onroerend goed transacties worden aan dit deelprogramma toegerekend.
In 2013 wordt structureel € 10.000 aangewend voor gedeeltelijke dekking van de verbetering van het stationsgebied/N360, zie deelprogramma 2.1.2.

8 3 2 De 1e fase herstructurering loopt in 2009 af. Het is noodzakelijk voor de 2e fase dekkings-middelen te reserveren. Voorgesteld is in 2008 te starten met structureel € 25.000 en dit per jaar op te hogen met € 25.000 tot voorlopig maximaal € 150.000 in 2013. De financiële positie maakt het noodzakelijk de opbouw van de reservering van de dekkingsmiddelen in 2011 voorlopig te temporiseren en in dat jaar de reservering niet te verhogen.
In 2011 is de stelpost stedelijke vernieuwing II geraamd op € 75.000.
In het financieel meerjarenbeeld is rekening gehouden met een stelpost van € 75.000 in 2010 en 2011. In 2012 tot en met 2014 zal de verdere opbouw van € 100.000 naar het uiteindelijk gewenste niveau van € 150.000 plaatsvinden.

Deelprogramma 8.4 Bouwtoezicht

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Publiekszaken
Productramingen:	822.2/ 822.6		

6 4 1 Gezien de netto opbrengsten in de afgelopen jaren en de verwachtingen voor de toekomst, ook met het oog op de huidige economische situatie, is de netto legesopbrengst (leges minus terug te betalen aan woningcorporaties) in 2010 geraamd op € 150.000. In 2009 was dit nog € 250.000, bij de eerste beleidsrapportage 2009 is dit teruggebracht tot € 150.000.
In de begroting 2011 wordt wederom een netto legesopbrengst geraamd van € 150.000
Wij verwachten dat door de oplevende economie ook de bouwactiviteiten in de komende jaren langzamerhand weer zullen aantrekken. De ramingen van de legesopbrengsten worden structureel verhoogd met € 50.000 in 2012 en in 2013.
Per 1 juli 2010 zijn de afdelingen Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH) van de DEAL-gemeenten gehuisvest in een gezamenlijk gebouw. De (tijdelijke) meerkosten zijn nog niet in de begroting verwerkt omdat er nog geen begroting voor de VTH organisatie is.
Per 1 oktober 2010 heeft de overheid de vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu samengevoegd in de omgevingsvergunning.

Deelprogramma 8.3 Stedelijke vernieuwing

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
8	3	0	Bestaand beleid/ productramingen	385	433	485	485	485	485
8	3	1	Stelpost ISV 1e fase; BDU projecten N360/Stationsgebied					-10	-10
8	3	2	Stelpost ISV 2e fase; herstructurering				25	50	75
			Totaal	385	433	485	510	525	550

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Saldo	385	433	485	510	525	550

Deelprogramma 8.4 Bouwtoezicht

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
8	4	0	Bestaand beleid/ productramingen	663	610	527	527	527	527
			Totaal	663	610	527	527	527	527

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	315	185	185	185	185	185
8 4 1 Leges omgevingsvergunning				50	100	100
Totaal	315	185	185	235	285	285
Saldo	348	425	342	292	242	242

Deelprogramma 8.5 Woonschepenhaven

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Publiekszaken
Productramingen:	822.4		

Op dit deelprogramma worden geen mutaties in de financiele begroting geraamd.

Deelprogramma 8.6 Grondexploitatie

Portefeuillehouder :	P. Manning	Afdeling:	Beleid en Realisatie
Productramingen:	830.1/ 830.3/ 830.4/ 830.6/ 830.7/ 830.8		

Alle kosten van bouwgrondexploitatie worden in principe geactiveerd en terugverdiend door de opbrengst van de verkochte bouwkavels.

8 6 1 Door tegenvallende kavelverkoop staat de grondexploitatie van de Westersingel onder druk. In 2011 wordt hierdoor de rentelast van bouwgrondexploitatie incidenteel gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve van € 18.090. (Zie hiervoor 9.7.7)
Voor De Tip was eind 2010 nog geen nieuwe bouwgrondexploitatie vastgesteld. Daardoor is het onzeker of de rente op de bouwgrondexploitatie kan worden bijgeboekt. Voorlopig wordt de rente van € 75.985 in 2011 niet bijgeschreven maar incidenteel gedekt uit de algemene reserve. (Zie hiervoor 9.7.7)

Deelprogramma 8.5 Woonschepenhaven

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
8	5	0	Bestaand beleid/ productramingen	11	11	11	11	11	11
			Totaal	11	11	11	11	11	11

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	10	11	11	11	11	11
Totaal	10	11	11	11	11	11
Saldo	0	0	0	0	0	0

Deelprogramma 8.6 Grondexploitatie

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
8	6	0	Bestaand beleid/ productramingen	291	282	198	198	198	198
			Totaal	291	282	198	198	198	198

				Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Baten						
			Bestaand beleid/ productramingen	17	153	64	64	64	64
8	6	1	Activeren rente Westersingel				18	18	18
8	6	1	Activeren rente De Tip				76	76	76
			Totaal	17	153	64	159	159	159
			Saldo	274	129	133	39	39	39

Bedragen * € 1.000,-

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal lasten programma 8	1.701	1.682	1.554	1.562	1.577	1.602
	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal baten programma 8	346	349	260	404	454	454
Saldo programma 8	1.355	1.334	1.294	1.158	1.123	1.148

Programma 9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Deelprogramma 9.1 Beleggingen en deelnemingen

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Staf en Ondersteuning
Productramingen:	913.4		

9 1 1 Door te verwachten mutaties in de reserves en voorzieningen ontstaan wijzigingen in de toekomstige rentebaten. Rekening wordt gehouden met de volgende mutaties:
(nummers conform het overzicht van reserves)

		2011	2012	2013
00	Algemene Reserve	-696.613	-25.000	-50.000
02/03	Afkoopsommen grafonderhoud	-2.630	-2.630	-2.630
04	Investeringsfonds	-10.532	-78.000	-46.000
05	Reserve overlopende verplichtingen	7.374	-34.374	-34.374
06	Tariefegalisatie afvalstoffenheffing	-119.350	-65.600	-43.700
07	Tariefegalisatie riolering	-210.900	-149.000	-99.400
08	Baggerfonds	65.650	-64.000	67.000
12	Sportpark	30.343	30.343	30.343
14	Sportaccomodaties	-11.000	10.000	12.000
16	Fonds waterstaatkundige infrastructuur	-146.000	-56.000	-44.000
20	Fonds Kunstuitingen	-8.500	0	0
27	Reserve WMO	-22.225	-300.000	0
70	Huisvestingsvoorzieningen Onderwijs	3.827	-1.000.000	0
86	Vervanging gymnastiekmateriaal	3.500	3.500	3.500
87	Onderhoudsvoorziening Eelwerd	7.000	7.000	7.000
90	Gemeentelijk Stadsvernieuwingsfonds	-6.000	-6.000	-3.500
91	Wijk- en Centrumvernieuwingsfonds	-50.000	-50.000	-50.000
94	Voorziening pensioenen Wethouders	24.192	24.192	24.192
95	Voorziening Wachtgelden	-78.467	-85.000	-41.610
96	Voorziening Onderhoud Stadskantoor	10.000	10.000	0
	Totalen	-1.210.331	-1.830.569	-271.179

De geraamde vermindering van € 1.210.331 in 2011 leidt in 2012 tot € 60.516 minder rente.
De geraamde vermindering met € 1.830.569 in 2012 leidt in 2013 tot € 91.528 minder rente.
De geraamde vermindering met € 271.179 in 2013 leidt in 2014 tot € 13.559 minder rente.

Deelprogramma 9.1 Beleggingen en deelnemingen

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
9	1	0	Bestaand beleid/ productramingen	27	26	492	492	492	492
			Totaal	27	26	492	492	492	492

			Baten	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Bestaand beleid/ productramingen	822	861	1.371	1.371	1.371	1.371
9	1	1	Bespaarde rente eigen vermogen				-61	-152	-166
			Totaal	822	861	1.371	1.311	1.219	1.206
			Saldo	-796	-835	-879	-819	-727	-714

Deelprogramma 9.2 Algemene uitkering Gemeentefonds

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Staf en Ondersteuning
Productramingen:	921.5		

9 2 1 Na 25 uitkeringsjaren vervalt de verfijningsuitkering riolen. Deze daling wordt budgettair opgevangen door minder kapitaallasten en tariefaanpassing van het rioolrecht. Met ingang van 2011 is de verfijnings-uitkering voor normale rioolaansluitingen afgelopen. Vanaf dat jaar ontvangen we tot en met 2014 nog € 7.575 per jaar voor rioolaansluitingen van de woonschepen.
(Zie deelprogr. 7.3 voor kapitaallasten riolen en ontwikkeling van het rioolrecht)

9 2 2 Het aantal woonruimten wordt geraamd op:
1-1-2011 - 5.940 1-1-2012 - 6.026 1-1-2013 - 6.072 1-1-2014 - 6.202

9 2 3 De stijging van de WOZ-waarde door bijbouw en sloop van woningen wordt geraamd op € 7 mln. in 2011, € 9 mln. in 2012 en € 26 mln. in 2013. Dit geeft een hogere aftrek op de inkomstenmaatstaf.
De stijging van de WOZ-waarde door bijbouw van niet-woningen algemeen wordt geraamd op € 2 mln. per jaar. De stijging van de WOZ-waarde door nieuwbouw op Fivelpoort wordt geraamd op € 0,5 mln. per jaar. Tegenover het verlies aan Algemene Uitkering door toename van de inkomstenmaatstaf staat een een stijging van de opbrengst Onroerende Zaakbelastingen (zie 9.5.2 en 9.5.3).

9 2 4 Het aantal inwoners wordt geraamd op:
1-1-2011 - 12.000 1-1-2012 - 11.925 1-1-2013 - 11.850 1-1-2014 - 11.775
Als gevolg van de vergrijzing neemt het aantal inwoners beneden de leeftijd van 20 jaar naar verwachting af en het aantal 65+ neemt toe. De daling van het aantal inwoners in onze gemeente en in de buurge-meenten heeft ook (een negatieve) invloed op het aantal regionale en lokale klanten.

9 2 4a Voor de jaren 2011 tot en met 2015 is een tijdelijke krimpmaatstaf in het gemeentefonds ingesteld. Naar verwachting daalt het aantal inwoners met 75 per jaar. De mutaties in de krimpmaatstaf zijn voor-lopig budgettair neutraal geraamd. Tegenover de extra inkomsten staat een stelpost van gelijke omvang. (Zie hiervoor 9.3.8.) In 2011 zijn de baten uit de krimpmaatstaf geraamd op € 178.912.
Voor 2012 wordt € 237.790, voor 2013 € 196.037 en voor 2014 € 179.483 geraamd.
De uitkering is in hoge mate afhankelijk van de bevolkingsontwikkeling. Zo zal de tijdelijke huisvesting in "De Wierde" van werknemers in de Eemshaven in 2011 waarschijnlijk leiden tot een lagere uitkering.

9 2 5 In 2011 is, overeenkomstig de begroting van de ISD, rekening gehouden met 277 uitkeringsgerechtig-den WWB. Gerekend wordt dat dit aantal zal afnemen met de percentages die zijn aangehouden voor de landelijke ontwikkeling in de septembercirculaire. In 2012 is dit 2%, in 2013 3% en in 2014 4,5%.
In aantallen betekent dit: 2011 - 277 2012 - 272 2013 - 269 2014 - 264.

9 2 6 Het aantal leerlingen van het Ommelander College vertoont een dalende tendens. Voor 2011 is rekening gehouden met 867 leerlingen. In 2012 daalt dit naar 845, in 2013 naar 791 en in 2014 naar 740.
Zowel aan de baten als aan de lastenkant van deze meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met de scholenfusie van het voortgezet onderwijs.

9 2 7 In de septembercirculaire 2010 zijn voor de jaren 2012 tot en met 2014 nog geen accressen bekend gemaakt. Uit het regeerakkoord van het kabinet Rutte heeft de VNG geconcludeerd dat er geen sprake meer is van extra kortingen op het gemeentefonds. Het lijkt er op dat het gemeentefonds met 1,5% per jaar zal groeien, dit komt globaal overeen met de inflatie. Er is dus geen sprake van reële accressen.
Voor het meerjarenperspectief is tabel 5.3.1. (lopende prijzen <u>zonder</u> accres) van de septembercirculaire aangehouden. Dit komt overeen met onze wijze van meerjarenbegroten, constante prijzen voor de ge-hele planperiode. Door ontwikkeling van de uitkeringsbasis (landelijk meer inwoners, woonruimten e.d.) ontstaan dan de volgende uitkeringsfactoren: 2011 - 1,53 2012 - 1,525 2013 - 1,519 2014 - 1,515.
Op de rechter pagina onder 9.2.7 is deze reeks financieel vertaald.

9 2 8 De normeringssytematiek (gezamenlijk trap-op/trap-af) wordt waarschijnlijk hersteld. Het niveau van de trede waarop we weer beginnen is niet bekend. Verder zijn grote overhevelingen van taken voorzien zoals WAJONG, WW, delen van de AWBZ en Jeugdzorg. Hierbij worden omvangrijke efficiëncykortingen voorzien. Hoewel ons uitgangspunt is dat overgehevelde taken voor de bijgeleverde financiële middelen moeten worden uitgevoerd, willen wij toch een risicoreserve van 15 punten uitkeringsfactor per jaar in-bouwen. In deze meerjarenbegroting is de algemene uitkering gebaseerd op de volgende uitkerings-factoren: 2011 - **1,53** 2012 - **1,51** 2013 - **1,489** 2014 - **1,470**

9 2 9 De overgangsmaatregel ISV houdt tot en met 2011 een aflopende korting in op de Algemene Uitkering. Per jaar wordt de korting ongeveer € 1.700 lager. In 2011 bedraagt de korting nog € 1.700.

Deelprogramma 9.2 Algemene uitkering Gemeentefonds

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
9	2	0	Bestaand beleid/ productramingen	5	3	2	2	2	2
			Totaal	5	3	2	2	2	2

			Baten	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Bestaand beleid/ productramingen	14.584	14.729	14.430	14.430	14.430	14.430
9	2	1	Afloop verfijningsuitkering riolering				0	0	0
9	2	2	Aantal woonruimten (bijbouw - sloop)				38	58	113
9	2	3	Ontwikkeling inkomstenmaatstaf woningen				-5	-12	-31
9	2	3	Ontwikkeling inkomstenmaatstaf niet-woningen				-2	-6	-10
9	2	4	Bevolkingsontwikkeling				-29	-54	-79
9	2	4a	Tijdelijke krimpmaatstaf				59	17	1
9	2	5	Minder uitkeringsgerechtigden WWB				-26	-41	-66
9	2	6	Minder leerlingen Voortgezet Onderwijs				-12	-43	-71
9	2	7	Accres, ontwikkeling uitkeringsbasis c.a.				-35	-78	-104
9	2	8	Effect 15 punten UF per jaar risicoreserve				-139	-277	-414
9	2	9	Overgangsmaatregel ISV				2	2	2
9	2	10	Suppletie afschaffen OZB woninggebr.				0	0	0
9	2	11	Decentralisatieuitkering NASB				-34	-69	-69
9	2	12	Afbouw WUW-middelen				5	13	13
9	2	13	Afloop integratieuitkering nadeelgemeenten WMO				24	24	24
9	2	14	Impuls brede scholen en combinatiefuncties				-7	-7	-7
9	2	15	Middelen SLOK (Lok. Klimaatinitiatieven)				-8	-8	-8
9	2	16	Middelen vernieuwing bibliotheeksector				0	0	0
9	2	17	Ketensamenwerking werk en inkomen				-3	-3	-3
9	2	18	Overige mutaties				-10	30	18
			Totaal	14.584	14.729	14.430	14.248	13.975	13.739
			Saldo	-14.579	-14.726	-14.428	-14.246	-13.973	-13.737

9 2 10 Met ingang van 2006 is de Onroerende Zaakbelasting van woninggebruikers (OZB-wg) afgeschaft. Gemeenten met een hoger OZB-tarief dan het landelijk gemiddeld rekentarief krijgen een suppletie-uitkering OZB-wg. Deze suppletieregeling wordt sinds 2007 ten laste van het reëel accres afgebouwd. Sinds 2009 ontvangen we € 213.063. Omdat er in 2011 tot en met 2014 geen sprake is van een reëel accres, wijzigt de suppletie in die jaren niet.

9 2 11 De decentralisatieuitkering Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) bedraagt in 2011 € 68.748. In 2012 loopt dit terug naar € 34.374. Vanaf 2013 wordt geen uitkering meer ontvangen. De kosten van het NASB worden verantwoord op 5.3.5. De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden verantwoord onder 9.7.1 en 9.7.13

9 2 12 De afbouw van de W.U.W.-middelen binnen Gemeentefonds levert jaarlijks een verhoging van de algemene uitkering op. Gezien de ondercompensatie bij de overname van het wegenonderhoud, wordt dit bedrag toegevoegd aan het onderhoudsbudget voor wegen. (Zie ook deelprogramma 2.1.16)

9 2 13 In 2011 ontvangen gemeenten die nadeel hebben van de wijziging van het verdeelstelsel (voornamelijk WMO) een suppletieuitkering. Deze uitkering wordt betaald uit een korting bij de voordeelgemeenten. In 2011 wordt Appingedam gekort met € 24.172. Dit wordt voor € 22.225 gedekt uit de reserve WMO. (Zie 9.7.22) In 2012 vervalt de korting.

9 2 14 Met ingang van 2011 wordt een uitkering van € 38.320 voor impuls brede scholen en combinatie-functies. In 2012 en volgende jaren daalt deze uitkering met € 6.520 naar € 31.800 per jaar. (Zie ook deelprogramma 4.3.3)

9 2 15 Gedurende 2009 tot en met 2011 wordt € 40.000 uit het gemeentefonds ontvangen voor stimulering van lokale klimaatinitiatieven (SLOK). In 2010 wordt € 14.800 ontvangen en in 2011 nog € 8.400.

9 2 16 Gedurende 2008 tot en met 2012 wordt een bijdrage van € 13.918 ontvangen voor vernieuwing van de bibliotheeksector. De extra bijdrage wordt in 2013 omgezet in een vast bedrag in het gemeentefonds van € 13.700. De verlaging met € 218 wordt doorberekend aan de bibliotheek. (Zie 5.1.1)

9 2 17 In verband met veronderstelde besparingen door ketensamenwerking werk en inkomen (ISD-CWI-UWV) wordt het gemeentefonds in 2009 gekort met € 25 mln. In 2012 loopt dit bedrag op naar € 63 mln. structureel. Tegenover de korting staat een structurele toevoeging aan het reïntegratiebudget die oploopt naar € 75 mln. in 2011. De korting is met ingang van 2010 doorvertaald naar een lagere bijdrage aan de ISD. In 2012 daalt de algemene uitkering nog met € 3.000.

9 2 18 Onder de overige mutaties is onder andere begrepen de ingroeiregeling voortgezet onderwijs. Gezien de financiële inspanningen voor de uitbreiding van het Ommelander College en de daling van het aantal leerlingen worden deze middelen niet toegekend aan de onderwijshuisvesting. In 2009 is voor de modernisering Gemeentelijke Basisregistratie Persoonsgegevens (mGBA) en Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie (ORRA) besloten in 2009 tot en met 2012 bedragen aan het gemeentefonds te onttrekken. In 2013 wordt de totale uitname van € 25 mln. weer aan het gemeentefonds toegevoegd. In de stijging van de overige mutaties is hiervoor in 2013 € 32.000 begrepen.

Deelprogramma 9.3 Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Staf en Ondersteuning
Productramingen:	922.6		

9 3 1 Voor onvoorziene structurele uitgaven wordt uitgegaan van € 2,50 per inwoner per jaar. Er wordt van uit gegaan dat het beschikbare bedrag steeds volledig wordt ingezet, vandaar de cumulerende reeks.

9 3 2 De productramingen gaan uit van bestaand beleid en de Kadernota 2011. De jaarlasten die voortvloeien uit de investeringsbegroting en andere voorzienbare ontwikkelingen en nieuw beleid zijn opgenomen bij de diverse deelprogramma's. Momenteel worden voor de komende jaren geen extra algemene reserveringen voor nieuw beleid voorzien.

9 3 3 Voor deelname aan LEADER+ projecten is in totaal € 45.500 beschikbaar. Geraamd is dat in 2011 aan twee projecten € 10.014 wordt bijgedragen waardoor de stelpost nog € 35.486 bedraagt. In 2012 daalt de bijdrage van € 6.796 voor stimulering van MKB Noord naar € 4.532. (Zie ook 3.1.2) Omdat de LEADER+ periode afloopt op 31 december 2012 valt de stelpost van € 35.486 in 2013 vrij. In 2014 loopt het project Streekproducten uut Grunn nog. Dit project wordt in 2013 en 2014 gedekt uit gereserveerde LEADER+ middelen. (Zie 9.7.12)

9 3 4 Gedurende de periode 2007 tot en met 2012 is ten laste van het flexibel budget II jaarlijks € 45.500 beschikbaar voor meefinanciering door de gemeente van LEADER+ projecten en € 4.500 voor het projectbureau. (Zie ook deelprogramma 0.4.2). Met ingang van 2013 vervalt de verlaging van € 50.000.

9 3 5 Gedurende 2010 en 2011 is voor onderzoek naar verdere samenwerking met andere gemeenten € 75.000 nodig. Afhankelijk van de resultaten kunnen de kosten in 2012, 2013 en 2014 waarschijnlijk dalen naar respectievelijk € 50.000, € 25.000 en € 0. Deze incidentele meerkosten worden gedurende de planperiode gedekt door verlaging van het flexibel budget II. (Zie ook 0.4.3)

9 3 6 Voor 2010 en 2011 is ten laste van het flexibel budget II € 38.000 per jaar beschikbaar gesteld voor herstel van cultuurhistorische elementen Damsterdiep. In 2012 vervalt dit. (Zie ook 5.5.1.)

9 3 7 Voor 2012 wordt ten laste van flexibel budget II € 11.000 geraamd voor verkeersonderzoek. (Zie 2.3.1)

9 3 8 De baten uit de tijdelijke krimpmaatstaf in het gemeentefonds zijn nog niet bestemd. Voorlopig wordt een stelpost opgenomen die gelijk is aan de geraamde inkomsten. (Zie ook 9.2.4a)

9 3 9 De bijdrage van € 77.100 aan de ISD Noordoost wegens tekorten op het rijksbudget WWB I-deel wordt in 2011 gedekt door verlaging van het flexibel budget I. Voor 2012 en volgende jaren wordt voorlopig niet uitgegaan van tekorten. (Zie ook 6.1.1)

9 3 10 De begroting 2011 en de meerjarenbegroting voor 2012 tot en met 2014 zijn niet sluitend. In tegenstelling tot vorig jaar wordt voor de nadelige saldi geen stelpost bezuinigingstaakstelling opgenomen. Onder de naam "Artikel Elf" is een aantal bezuingingsvoorstellen gedaan die de tekorten kunnen oplossen. Deze voorstellen worden bij de begrotingsvaststelling door de gemeenteraad behandeld. De tekorten zijn vermeld onder 9.7.24 en worden voor de totale planperiode als volgt geraamd:

	2011	2012	2013	2014
Nadelige saldi	463.408	741.000	1.099.000	1.656.000
Bezuinigingsvoorstellen " Artikel Elf"	500.427	1.189.000	1.485.000	1.694.000
Verschil nadelige saldi en bezuinigingen ("ruimte")	37.019	448.000	386.000	38.000

Deelprogramma 9.3 Algemene dekkingsmiddelen

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
9	3	0	Bestaand beleid/ productramingen	363	314	513	513	513	513
9	3	1	Onvoorziene structurele uitgaven (€ 2,50 per inwoner)				30	60	90
9	3	2	Reservering programmabegroting/ prioriteiten				0	0	0
9	3	3	Stelpost deelname LEADER+ projecten				2	-35	-35
9	3	4	Flexibel budget II; einde uitname voor LEADER+					50	50
9	3	5	Flexibel budget II; gemeentelijke samenwerking				25	50	75
9	3	6	Flexibel budget II; cult.hist.elementen Damsterdiep				38	38	38
9	3	7	Flexibel budget II; verkeersonderzoeken				-11	0	0
9	3	8	Stelpost krimpmaatstaf algemene uitkering				59	17	1
9	3	9	Flexibel budget I; tekort WWB I-deel				77	77	77
9	3	10	Stelpost bezuinigingstaakstelling				0	0	0
			Totaal	363	314	513	733	770	808

Baten	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Bestaand beleid/ productramingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Saldo	363	314	513	733	770	808

Deelprogramma 9.4 Waardering Onroerende Zaken

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Staf en Ondersteuning
Productramingen:	930.5		

Op dit programma worden geen mutaties voorzien

Deelprogramma 9.5 Belastingen

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Staf en Ondersteuning
Productramingen:	940.5/ 940.6		

9 5 1 Waardevermeerdering als gevolg van bouw van woningen:

- bouw/sloop in 2011, geeft meeropbrengst in 2012	13.000
- bouw/sloop in 2012, geeft meeropbrengst in 2013	16.000
- bouw/sloop in 2013, geeft meeropbrengst in 2014	47.000
Totaal	76.000

9 5 2 Waardevermeerdering als gevolg van bouw/sloop van niet-woningen algemeen (€ 2 mln. per jaar):

- bouw/sloop in 2011, geeft meeropbrengst in 2012	8.000
- bouw/sloop in 2012, geeft meeropbrengst in 2013	8.000
- bouw/sloop in 2013, geeft meeropbrengst in 2014	8.000
Totaal	24.000

9 5 3 Waardevermeerdering als gevolg van bouw van niet-woningen Fivelpoort (€ 0,5 mln. per jaar minus € 0,1 mln. grondwaarde is per saldo een stijging van de WOZ-waarde met € 0,4 mln.)

- bouw/sloop in 2011, geeft meeropbrengst in 2012	1.800
- bouw/sloop in 2012, geeft meeropbrengst in 2013	1.800
- bouw/sloop in 2013, geeft meeropbrengst in 2014	1.800
Totaal	5.400

De toename van de OZB door bijbouw op Fivelpoort wordt afgeroomd door verhoging van de inkomsten-maatstaf in de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. Het voordelig verschil wordt ingezet voor de de onderhoudsverplichtingen die zijn aangegaan. (deelname aan de coöperatieve vereniging)
Zie voor ontwikkeling van de stelpost verplichtingen Fivelpoort 3.1.1.

Deelprogramma 9.6 Algemene lasten en baten

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Staf en Ondersteuning
Productramingen:	960.4		

9 6 0 Op dit deelprogramma worden de saldi van kostenplaatsen verantwoord.
Er worden geen mutaties in de meerjarenbegroting voorzien.

Deelprogramma 9.4 Waardering Onroerende Zaken

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
9	4	0	Bestaand beleid/ productramingen	349	284	258	258	258	258
			Totaal	349	284	258	258	258	258

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Saldo	349	284	258	258	258	258

Deelprogramma 9.5 Belastingen

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
9	5	0	Bestaand beleid/ productramingen	67	81	58	58	58	58
			Totaal	67	81	58	58	58	58

				Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Baten						
9	5	0	Bestaand beleid/ productramingen	2.207	2.373	2.607	2.607	2.607	2.607
9	5	1	Meer OZB bouw/sloop woningen				13	29	76
9	5	2	Meer OZB niet-woningen algemeen				8	16	24
9	5	3	Meer OZB niet-woningen Fivelpoort				2	4	5
			Totaal	2.207	2.373	2.607	2.630	2.656	2.712
			Saldo	-2.141	-2.292	-2.548	-2.571	-2.597	-2.653

Deelprogramma 9.6 Algemene lasten en baten

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
9	6	0	Bestaand beleid/ productramingen	6	9	35	35	35	35
			Totaal	6	9	35	35	35	35

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Baten						
Bestaand beleid/ productramingen	170	174	252	252	252	252
Totaal	170	174	252	252	252	252
Saldo	-165	-165	-217	-217	-217	-217

Deelprogramma 9.7 Begrotingssaldo en mutaties reserves

Portefeuillehouder :	A. Usmany-Dallinga	Afdeling:	Staf en Ondersteuning
Productramingen:	970.4/ 980.4/ 980.8/ 990.4		

9 7 1 In 2011 wordt de helft van de rijksbijdrage voor het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) groot € 34.374 toegevoegd aan de reserve. In 2012 tot en met 2014 is er geen overschot aan rijksbijdrage dat gereserveerd moet worden. In 2012 is de rijksbijdrage voldoende, in 2013 en 2014 wordt telkens € 34.374 aan de in 2010 en 2011 gereserveerde middelen onttrokken. (zie 9.7.13 en 5.3.5)

9 7 2 Vrijvallende kapitaallasten accommodatiesubsidies sport worden gereserveerd voor nieuwe aanvragen. Vrijval betreft de afloop van de huurgewenningsbijdrage aan ZPCA voor Dubbelslag. (zie ook 5.3.6)

9 7 3 De stelposten voor onderwijshuisvesting bedragen in 2011 in totaal € 393.948. Voorzover deze posten niet worden besteed zal in de loop van 2011 een voorstel volgen om deze bedragen aan de reserve toe te voegen. De gereserveerde middelen worden onder andere aangewend voor schommelingen in de kosten van technisch onderhoud en voorbereidingskosten van (brede)scholenbouw.

9 7 4 Aan de reserve sportpark wordt in 2011 € 30.343 toegevoegd wegens vrijgevallen kapitaallasten. In 2012 valt € 20.700 vrij. Conform erfpachtsovereenkomst worden ook deze middelen gereserveerd.

9 7 5 Groot onderhoud aan bruggen, walbeschoeiïngen, steigers, remmingswerken, enz. mag op grond van het BBV niet meer worden afgeschreven. De omvang van de uitgaven, die in de exploitatie moeten worden verantwoord, verschilt van jaar tot jaar flink. Vanuit het oogpunt van een duurzaam en verantwoord financieel beleid is een fonds voor waterstaatkundige infrastructuur ingesteld. Hiermee kunnen de kosten van groot onderhoud aan bruggen, steigers, walbeschoeiingen en remmingswerken worden gedekt. De vrijvallende kapitaallasten van bestaande investeringen worden bestemd als structurele toevoeging. Met ingang van 2011 is uit budgettaire overwegingen structureel € 26.000 op de toevoeging bezuinigd. De toevoeging aan het fonds bedraagt in 2011 € 114.000. Dit loopt op naar € 135.000 in 2014. Uit de eerstvolgende grote inspectie van bruggen en steigers moet blijken of de omvang en de voeding van het fonds afdoende zijn.

9 7 6 Er zijn in de planperiode geen voordelige begrotingssaldi.

9 7 7 Bij raadsbesluit van 16 september 2004, nr. 9, is besloten de kosten van herziening en digitalisering van bestemmingsplannen deels uit de algemene reserve te dekken. (Zie ook programma 8.1.1.) In 2011 is een beschikking over de reserve geraamd van € 17.538. Voor 2012 en volgende jaren wordt hiervoor geen beschikking over de algemene reserve meer geraamd.

De rentekosten van de bouwgrondexploitaties Westersingel/Tichelplaats (€ 18.090) en De Tip (€ 75.985) worden in 2011 incidenteel gedekt uit de algemene reserve. Verwacht wordt dat dit in 2012 niet meer nodig zal zijn.

De (opstart)kosten van samenwerking in DEAL/DAL verband worden voor de gehele planperiode op ongeveer € 100.000 geraamd. De dekking uit het flexibel budget wordt met € 25.000 per jaar afgebouwd. Dit wordt met ingang van 2012 vervangen door een beschikking over de algemene reserve. Verwacht wordt dat hiervoor in 2015 geen extra kosten meer worden gemaakt. (Zie ook 9.3.5 en 0.4.3)

9 7 8 Voor projecten Brede Doeluitkering (projecten N360 c.a.) wordt in 2012 € 40.000 aan het gemeentelijk investeringsfonds onttrokken voor aanpassing van het stationsgebied. Zie ook deelprogramma 2.1.2.

9 7 9 Aan de reserve tariefegalisatie afvalstoffen wordt jaarlijks 1/3 deel naar de stand per 1 januari van het vorig dienstjaar onttrokken. Op 1-1-2010 was de reserve € 530.600. In 2011 wordt € 119.000 onttrokken. In 2012 kan € 65.500, in 2013 € 44.000, in 2014 € 29.000 aan de reserve worden onttrokken. Afhankelijk van de resultaten op de afvalstoffenheffing 2010 t/m 2013 kunnen deze bedragen nog wijzigen.

Deelprogramma 9.7 Begrotingssaldo en mutaties reserves

			Overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Lasten						
9	7	0	Bestaand beleid/ productramingen	431	143	273	273	273	273
			Toevoegingen aan reserves en fondsen:						
9	7	1	Reserve overlopende verplichtingen				-34	-34	-34
9	7	2	Reserve sportaccommodaties				1	3	3
9	7	3	Huisvestingsvoorzieningen onderwijs					0	0
9	7	4	Toevoeging reserve Wellemansportpark				21	29	29
9	7	5	Fonds Waterstaatkundige Infrastructuur				7	10	21
9	7	6	Voordelige begrotingssaldi			0	0	0	0
			Totaal	431	143	273	267	281	292

			Baten	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
			Bestaand beleid/ productramingen	1.393	636	640	640	640	640
			Onttrekkingen aan reserves en fondsen						
9	7	7	Algemene reserve; bestemmingsplannen RO				-18	-18	-18
9	7	7	Algemene reserve; rente bouwgronden				-94	-94	-94
9	7	7	Algemene reserve; samenwerking DEAL/DAL				25	50	75
9	7	8	Investeringsfonds/N360				40		
9	7	9	Tariefegalisatie afvalstoffen				-56	-79	-95
9	7	10	Tariefegalisatie riolen				-62	-112	-145
9	7	11	Baggerfonds				131		137
9	7	12	Gemeentelijk investeringsfonds/LEADER+					3	3
9	7	13	Reserve overlopende verplichtingen					34	34
9	7	14	Fonds Waterstaatk. Infra; steigers 2011				0	0	0
9	7	15	Fonds Waterstaatk. Infra; steigers overige jaren				35	150	
9	7	16	Fonds Waterstaatk. Infra; onderhoudsbudget bruggen				-4	-8	-8
9	7	17a	Fonds Waterstaatk. Infra; bruggen 2011				-30	-30	-30
9	7	17b	Fonds Waterstaatk. Infra; bruggen overige jaren				396	0	75
9	7	18	Fonds Waterstaatk. Infra; beschoeiïngen				0	0	0
9	7	19	Fonds Waterstaatk. Infra; remmingwerken				0	0	0
9	7	20	Fonds kunstuitingen				-9	-9	-9
9	7	21	Gemeentelijk Stadsvernieuwingsfonds/bodemsanering					-3	-3
9	7	22	Reserve WMO				-22	-22	-22
9	7	23	Gemeentelijk Investeringsfonds/steiger trailerhelling				-26	-26	-26
9	7	23	Nadelige begrotingssaldi			0	278	636	1.193
			Totaal	1.393	636	640	1.224	1.113	1.708
			Saldo	-962	-493	-367	-956	-832	-1.417

9 7 10 Voor de reserve tariefegalisatie rioolrecht geldt in pricipe hetzelfde beleid als hiervoor bij afvalstoffen. De onttrekking wordt tevens afgestemd op het verloop van de verfijningsuitkering en de vrijval van kapitaallasten. In 2011 bedraagt de beschikking over de reserve tariefegalisatie € 210.900 voor tarief-matiging.
In 2011 vervalt er bijna € 93.000 aan verfijningsuitkering. Op een bedrag van € 7.500 na is daarmee de verfijningsuitkering riolering afgelopen. De beschikking over de reserve tariefegalisatie hoeft met ingang van 2011 geen schommelingen in kapitaallasten en verfijningsuitkering meer op te vangen. Met ingang van 2012 wordt jaarlijks 1/3 deel naar de stand van 1 januari van het vorig dienstjaar onttrokken. In 2012 wordt € 149.000, in 2013 € 99.000 en in 2014 nog € 66.000 aan de reserve tariefegalisatie riolering onttrokken. Afhankelijk van de resultaten op de rioolrechten 2010 t/m 2013 kunnen deze bedragen nog wijzigen.

9 7 11 In 2011en 2013 zijn er geen onttrekkingen aan het baggerfonds. In 2012 wordt voor € 131.000; in 2014 voor € 137.000 aan baggerwerken geraamd. Deze bedragen kunnen uit het baggerfonds worden gedekt. (Zie ook 2.5.1)

9 7 12 Niet bestede LEADER gelden worden gereserveerd in het gemeentelijk investeringsfonds. Voor het project streekproducten uut Grunn' dat loopt tot en met 2014 wordt in de jaren 2013 en 2014 € 3.218 aan het gemeentelijke investeringsfonds, onderdeel LEADER-gelden, onttrokken.

9 7 13 In 2013 en 2014 wordt € 34.374 aan de gereserveerde middelen voor het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) aan de reserve overlopende verplichtingen onttrokken. (Zie ook 9.7.1 en 5.3.5)

9 7 14 In 2011 zijn geen onttrekkingen aan het fonds waterstaatkundige infrastructuur geraamd voor steigers.

9 7 15 In 2012 wordt € 35.000 aan het fonds waterstaatkundige infrastructuur onttrokken voor renovatie van de kopsteiger nabij de Eendrachtsbrug (Zie 2.2.3)
Voor 2013 is renovatie van de fietssteiger onder de N360 langs het Oosterwijtwerdermaar, inclusief vervanging van de walbeschoeiing ter plaatse voorzien. De kosten worden geraamd op € 150.000. (Zie ook 2.2.4)

9 7 16 In 2011 wordt nog € 8.000 van het budget onderhoud bruggen gedekt uit het fonds waterstaatkundige infrastructuur. Het budget onderhoud bruggen staat onder hoge druk en laat geen daling toe.
In twee stappen wordt de onttrekking aan het fonds afgebouwd naar nihil.

9 7L7a In 2011 wordt € 30.000 aan het fondswaterstaatkundige infrastructuur onttrokken voor engeneering van de Tjamsweersterbrug. In 2011 en volgende jaren vervalt dit.

9 7L7b In 2012 worden diverse bruggen voor een totaal bedrag van € 131.000 onderhouden (Zie 2.2)
In 2014 is voor herstel van voegwerk aan diverse landhoofden van bruggen € 75.000 geraamd. (Zie ook 2.2.16). Beide bedragen worden gedekt uit het fonds waterstaatkundige infrastructuur.

9 7 19 Voor de planperiode zijn er geen kosten van vervanging van walbeschoeiïngen geraamd.

9 7 20 In 2010 en 2011 wordt € 8.500 extra subsidie voor de kunst- en cultuurdag beschikbaar gesteld. In 2012 eindigt dit. Dit bedrag wordt gedekt uit de reserve fonds kunstuitingen. Zie ook 5.4.1

9 7 21 Voor de bodemsanering van de voormalige wasserij aan de Solwerderstraat zijn ISV gelden ontvangen. Het is een langjarig project. De gelden zijn in de reserve gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds gestort. In 2011 en 2012 wordt € 6.000 onttrokken. Daarna blijft de onttrekking beperkt tot € 3.500. (Zie ook 7.4.2)

9 7 22 In 2011 wordt de korting op de algemene uitkering wegens de herziening van het verdeelstelsel (voor-namelijk WMO) voor € 22.225 gedekt uit de reserve WMO. In 2012 vervalt dit. (Zie ook 9.2.13)

9 7 23 In 2011 wordt een steiger, inclusief walbeschoeiing, bij de trailerhelling aangelegd. De kosten € 26.000 worden in 2011 gedekt uit het gemeentelijk investeringsfonds. In 2012 vervalt deze onttrekking aan het gemeentelijk investeringsfonds. (Zie ook 5.8.3)

9 7 24 Voor het jaar 2011 is een begrotingstekort becijferd van € 463.408. Er is een bezuinigingsoperatie opgezet onder de titel "Artikel Elf". Bij het accepteren van deze bezuinigingsvoorstellen bedraagt de besparing in 2011 € 500.427 waardoor de jaarschijf 2011 van de meerjarenbegroting sluitend kan worden gemaakt. De tekorten voor de totale planperiode worden als volgt geraamd:

	2011	2012	2013	2014
Nadelige saldi	463.408	741.000	1.099.000	1.656.000
Bezuinigingsvoorstellen " Artikel Elf"	500.427	1.189.000	1.485.000	1.694.000
Verschil nadelige saldi en bezuinigingen ("ruimte")	37.019	448.000	386.000	38.000

Bedragen * € 1.000,-

	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal lasten programma 9	1.248	861	1.632	1.846	1.897	1.946
	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Totaal baten programma 9	19.178	18.773	19.299	19.664	19.215	19.616
Saldo programma 9	-17.930	-17.912	-17.668	-17.817	-17.319	-17.670